

De regionala bredbandskoordinatorernas verksamhet 2024

En redovisning

Rapportnummer

PTS-ER-2025:2

Diarienummer

25-20

ISSN

1650-9862

Författare

Åsa Boman

Post- och telestyrelsen

Box 6101

102 32 Stockholm

08-678 55 00

pts@pts.se

www.pts.se

-

Förord

De regionala bredbandskoordinatorerna har, sedan starten av verksamheten år 2015, varit en viktig funktion i arbetet för att uppnå Sveriges nationella bredbandsmål.

Utbyggnaden av den digitala infrastrukturen har kommit långt, men det finns fortfarande områden som inte är utbyggda. Vi går nu in i en ny fas där samordning och lokalkännedom blir ännu viktigare för att nå allt och alla samt för att uppnå både nationella och EU:s bredbandsmål.

Regeringens beslut om erbjudande till landets 21 regioner för att upprätthålla en funktion som regional bredbandskoordinator är tidsbegränsat och upphör efter 2025. Eftersom funktionen är av avgörande betydelse för utbyggnad av den digitala infrastrukturen i hela landet bedömer PTS att behovet kvarstår och har i och med det äskat medel för ett fortsatt erbjudande efter 2025.

Vi vill även passa på att tacka alla de regionala bredbandskoordinatorerna för gott samarbete och betydelsefulla insatser genom åren.

Dan Sjöblom
Generaldirektör

Innehåll

Förord 3

Sammanfattning.....	5
1. Bakgrund och syfte	7
2. Om funktionen regional bredbandskoordinator	7
2.1 Koordinatorfunktionens organisatoriska placering och resurser	7
2.2 Koordinatorfunktionens uppdrag och prioriteringar	10
2.3 Regionalt tillväxtarbete och bredbandstrategier.....	11
3. Koordinatorfunktionens bidrag till att nå de nationella bredbandsmålen	12
3.1 Regional samverkan och samordning	12
3.1.1 Samverkan inom länet.....	12
3.1.2 Samverkan med bredbandsaktörer i länet.....	14
3.1.3 Samverkan och erfarenhetsutbyte utanför länet	15
3.1.4 Samverkan med PTS.....	17
3.2 Bredbandsfrämjande arbete.....	17
3.2.1 Information och kommunikationsinsatser	18
3.2.2 Insatser riktade till kommuner	19
3.2.3 Andra bredbandsfrämjande aktiviteter.....	20
3.2.4 Regional finansiering	21
3.3 Kartläggning av bredbandssituationen i länet.....	22
3.3.1 Kartläggning av fast bredbandsinfrastruktur.....	22
3.3.2 Kartläggning av mobil infrastruktur.....	23
3.3.3 Förutsättningar för kartläggningsarbetet.....	24
3.4 Deltagande i det nationella nätverket	25

Sammanfattning

Den ökade digitaliseringen av samhället innebär att tillgång till bredbandsinfrastruktur blir alltmer nödvändigt. Med ett aktivt arbete och samordning på såväl nationell, regional som kommunal nivå är det möjligt att nå längre med bredbandsutbyggnaden. Regeringen har erbjudit regionerna finansiering för att hålla en funktion som regional bredbandskoordinator i alla län under perioden 2021–2025. I denna rapport redovisas det nationella sekretariatets uppföljning av de regionala bredbandskoordinatorernas verksamhet 2024.

De regionala bredbandskoordinatorerna bidrar till att nå regeringens nationella bredbandsmål. Detta bland annat genom samverkan och samordning inom och mellan län, såväl som genom att uppmärksamma möjligheter och lösa problem kopplat till egna regionens bredbandsutbyggnad. I regionernas roll där kvalitetssäkring av byggnadsförteckningen samt regionala prioriteringar i det nationella bredbandsstödet ingår, bidrar de regionala bredbandskoordinatorerna till att stödet riktas till områden där stöd är berättigat och behövs som mest. Utöver arbetet på regional och kommunal nivå, deltar koordinatorerna även i olika samverkansgrupper och bidrar i olika sammanhang med värdefull kunskap i frågor av betydelse för strategins genomförande.

Koordinatorfunktionens resurser, bemanning och organisatoriska placering är i huvudsak oförändrade 2024 jämfört med året innan. Erbjudandet till Regionerna om att hålla en funktion som Regional bredbandskoordinator tar slut sista december 2025 och det råder osäkerhet om hur Regionerna kommer att hantera bredbandsfrågan om erbjudandet inte förlängs. Få regioner kan med säkerhet säga att de kommer att behålla en funktion som bredbandskoordinator om de inte får någon statlig finansiering. PTS anser att funktionen är av avgörande betydelse för bredbandsutbyggnaden i hela landet. Om funktionen inte finns kvar hos Regionerna kommer möjligheterna för myndigheten att bidra till den regionala utvecklingspolitiken försvåras avsevärt.

För år 2024 rapporterar bredbandskoordinatorerna att samverkan inom länen fungerar väl och att det i samtliga län finns samverkansgrupper för kommunernas bredbandssamordnare. De uppger att de även har en god samverkan med såväl privata som offentliga marknadsaktörer och alla regioner har också någon form av samverkan med andra regioner. Några exempel på samverkan över länsgränser är

gemensamma projekt och studier, informationsinsatser, inspel och skrivningar i olika policyfrågor, finansieringslösningar och erfarenhetsutbyte.

Kartläggning av bredbandssituationen i länet är ett prioriterat område, då det ger ett viktigt underlag för planering, uppföljning och inriktning i det regionala bredbandsfrämjandet. I några län fungerar kartläggningen väl och regionen har både resurser för kartläggningar och tillgång till relevant data. De flesta bredbandskoordinatorer menar dock att det är svårt att få tillräcklig tillgång till personella resurser samt data från exempelvis Lantmäteriet, SCB och PTS.

1. Bakgrund och syfte

I maj 2015 beslutade regeringen att avsätta medel för en funktion som regional bredbandskoordinator i alla län under perioden 2015–2020¹. I november 2020 togs ett beslut om att fortsätta erbjuda regionerna medel till denna funktion, ett erbjudande som nu gäller fram till och med 2025². Samtliga regioner har för år 2024 rekviderat medel och därmed tackat ja till erbjudandet om att hålla en funktion som regional bredbandskoordinator. Koordinatorfunktionen ska, med beaktande av de regionala förutsättningarna, verka för samordning och samverkan i bredbandsfrågor när det gäller såväl fast som mobil infrastruktur i syfte att bidra till att regeringens bredbandsmål uppnås. Staten har tillfört stödmedel till bredbandsutbyggnaden och i denna process har koordinatorfunktionen en viktig roll genom att prioritera byggnader där behovet av bredband är som störst. Post- och telestyrelsen (PTS) har samtidigt i uppdrag³ att lämna stöd åt de regionala bredbandskoordinatorerna (här kallat det nationella sekretariatet).

PTS ska årligen, senast den 26 mars, till Regeringskansliet (Finansdepartementet) redovisa hur de regionala bredbandskoordinatorernas verksamhet utformats och hur den verkat för att bidra till att nå regeringens bredbandsmål. För detta syfte har de regionala bredbandskoordinatorerna svarat på en enkät. Sekretariatet har även inhämtat information från de regionala bredbandskoordinatorerna genom erfarenhetsutbyte, enskilda samtal och dialog på de gemensamma nätverksträffarna. I denna rapport redovisas resultaten av uppföljningen av de regionala bredbandskoordinatorernas verksamhet under 2024.

2. Om funktionen regional bredbandskoordinator

2.1 Koordinatorfunktionens organisatoriska placering och resurser

Enligt regeringsbeslutet år 2020 bedömer regeringen att det finns ett fortsatt behov av att placera tillgången till effektiva, säkra och robusta elektroniska kommunikationer i ett strategiskt regionalt utvecklingsperspektiv. Alla regioner har, sedan 2019, det regionala utvecklingsansvaret och därmed är funktionen regional bredbandskoordinator placerad hos regionen i samtliga län.

¹ Uppdrag respektive erbjudande om regionala bredbandskoordinatorer – N2015/4465/ITP

² Uppdrag respektive erbjudande om regionala bredbandskoordinatorer – I2020//02966

³ Uppdrag att lämna stöd till de regionala bredbandskoordinatorerna – I2020/02956

Inom regionens organisation tillhör koordinatorfunktionen vanligen avdelningen för regional utveckling och flertalet inom enheter såsom samhällsplanering, samhällsutveckling, näringsliv och infrastruktur.

Resurser och bemanning i koordinatorfunktionen är i stort sett oförändrade för 2024 jämfört med året innan förutom att en ny person trätt in i rollen i Region Västerbotten och i Region Uppsala har den ordinarie bredbandskoordinatorn kommit tillbaka från föräldraledighet. I Region Västernorrland slutade bredbandskoordinatorn under 2024 och i väntan på en nyrekrytering är det nu en vikarierande koordinator som intagit rollen.

I majoriteten av regionerna arbetar en person med uppdraget men i två⁴ regioner delar flera personer på rollen. Koordinatorfunktionen har ofta i sitt uppdrag även stöd från olika delar av förvaltningen, exempel på detta är funktioner inom GIS⁵-kompetens, kommunikation och ekonomi.

I erbjudandet till regionerna om att hålla en funktion som regional bredbandskoordinator ingår finansiering. Medlen har från år 2023 till och med 2025 sänkts från 857 000 kronor till 571 428 kronor per region och år. Trots sänkningen av medel arbetar knappt hälften av regionerna fortfarande heltid med tjänsten, i fyra län har man avsatt en halvtid och i fem län varierar avsatt tid mellan 60–80 procent. I Hallands län, ett av de län där man har två personer som arbetar med funktionen, har man avsatt mer än en heltid och på Gotland arbetar bredbandskoordinatorn cirka 25 procent. I några fall har tjänstens andel av en heltid blivit något mindre sedan 2023, som ett resultat av att de medel som kommit med erbjudandet har minskat. I de fall man inte jobbar heltid som bredbandskoordinator kombineras rollen med andra arbetsuppgifter inom regional utveckling, regional fysisk planering eller annan infrastrukturplanering. Fler och fler involveras i, eller ansvarar för, regionens arbete kring drönare och några kombinerar rollen med digitaliseringsfrågor och landsbygdsutveckling. Sedan 2023 samlar man i Kalmar län nu rollen som digitaliseringskoordinator och bredbandskoordinator i samma funktion i och med att erbjudandet till Regionerna om att hålla en digitaliseringskoordinator upphörde. I Jönköpings län kombineras rollen med arbete inom el-energiområdet.

Erbjudandet till Regionerna om att hålla en funktion som Regional bredbandskoordinator tar slut sista december 2025. Idag råder osäkerhet om hur Regionerna kommer att hantera bredbandsfrågan efter 2025 om i det fall att erbjudandet inte förlängs. Få regioner kan med säkerhet säga att de kommer att behålla en funktion som bredbandskoordinator om de inte får någon statlig finansiering. I flera regioner råder anställningsstopp, man ersätter inte alltid

⁴ Halland och Östergötland

⁵ Geografiskt informationssystem

pensionsavgångar eller minskar personalstyrkan på andra vis. Majoriteten av regionerna befarar att arbetet med digital infrastruktur riskerar få en minskad dignitet i förhållande till andra frågor inom regional utveckling och eventuellt kan rollen helt tas bort. Flera regioner drar paralleller till när digitaliseringskoordinatorernas erbjudande inte förlängdes, vilket resulterade i att endast några få regioner behöll funktionen.

Samtidigt upplevs att behovet av funktionen tydligt kvarstår. Bredbandsutbyggnaden är inte färdig och det återstår bland annat efteranslutningar och mindre vita fläckar som är dyra och inte kommersiellt attraktiva att bygga till. Det kommer att krävas nya sätt att arbeta på för att lösa ut dessa, där ett stort engagemang och lokalkännedom är central.

Regionerna är idag ett stort stöd till både kommuner och fiberföreningar och fyller en viktig roll som länk mellan nationella myndigheter som PTS och de lokala aktörerna.

PTS anser att funktionen är av avgörande betydelse för bredbandsutbyggnaden i hela landet. Konsekvenserna om funktionen regional bredbandskoordinator tas bort blir att nuvarande modell med samverkan på flera nivåer (nationellt, regionalt och lokalt) försvinner, vilket avsevärt försvårar arbetet med bredbandsfrågor och implementeringen av en kommande digitaliseringsstrategi på kommunal och regional nivå. PTS möjligheter att bidra till den regionala utvecklingspolitiken försvåras avsevärt.

Bredbandskoordinatorerna informerar kontinuerligt PTS om regionala och lokala behov, något som är värdefullt för myndigheten i arbetet med det nationella bredbandsstödet. Vidare skulle bredbandskoordinatorerna kunna ha en viktig roll om regeringen avser att se över möjligheterna till stöd för utbyggnad av infrastruktur för mobiltäckning och kapacitet i områden med utmaningar.

Andra utmaningar som nämns och som Regionerna behöver hantera de närmaste åren är:

- Bristande anslutningsgrad i pågående bredbandsprojekt där faktorer som anslutningskostnad, konkurrens från mobilnäten, marknadsföring m.m. kan vara avgörande komponenter i besluten.
- Finansiering för bredbandsutbyggnad i glesbefolkade områden.
- Att mobiloperatörer ska vilja etablera sig i samhällsmaster.
- Bibehålla en hög utbyggnadstakt kopplat till bredbandsstödet, säkerställa att aktörer fortsätter att identifiera områden för utbyggnad och skapa de bästa förutsättningarna för projektets genomförande.
- Kompetensbristen inför den digitala omställningen.
- Förståelsen för att alla slag av digital kommunikation stärker varandra istället för att konkurrera.

- Redundans och resiliens i näten.
- Uppkoppling på bl.a. tåg.
- Att skapa en infrastruktur för att möta de behov som användandet och användaren har.
- Att upprätthålla ett intresse för bredbandsutbyggnaden.
- Förvaltning och förnyelse av byggd infrastruktur.
- Mobiltäckning och kapacitet i glesbygden.

PTS uppdrag med att samordna och stödja de regionala bredbandskoordinatorerna går också ut sista december 2025 och samtliga regioner understryker vikten av att denna roll finns kvar även framåt, oavsett om en fortsatt finansiering till regionerna finns kvar eller inte.

2.2 Koordinatorfunktionens uppdrag och prioriteringar

I regeringsbeslutet om regionala bredbandskoordinatorer specificeras koordinatorfunktionens uppgifter i punktform. I sammanfattning handlar dessa om att koordinatorfunktionen i frågor kopplade till bredband, ska verka främjande, ingå i och utveckla regionala nätverk, hålla sig informerad och sprida information samt främja länsöverskridande samarbeten kring bredbandsutbyggnad. Regionen ska också samverka med PTS i processen att dela ut bredbandsstöd genom att sammanställa ett underlag för prioritering av stödberättigade byggnader.

Uppgiften om att samverka med PTS kring stödberättigade byggnader har tagit en stor del av koordinatorfunktionens arbetstid, speciellt under det första halvåret. Det har krävts intensiva förberedelser för att sprida information och samverka inom länet, kvalitetssäkra byggnadsförteckningen samt samordna och genomföra de regionala prioriteringarna.

Koordinatorfunktionens uppgifter hänger dock väl ihop, så exempelvis när man samverkar med PTS inför kvalitetssäkring och prioritering av byggnader, så görs detta genom uppgifterna att hålla sig informerad och sprida information samt genom samverkan med de nätverk som finns i och utanför länet.

Det finns stora skillnader mellan regionerna i hur man har arbetat med bredbandsfrågorna hittills, hur förutsättningarna ser ut och hur långt utbyggnaden har kommit. Varje region och varje bredbandskoordinator behöver därför, utifrån uppgifterna i regeringsbeslutet, besluta om egna prioriteringar. Majoriteten av regionerna har för 2024 haft utpekade fokusområden. Ett vanligt förekommande område, som även varit i fokus under 2023, är mobiltäckningsfrågor (mobiltäckning generellt, mobiltäckning på tåg samt mobiltäckningsmätningar). Andra fokusområden

som nämns är arbete med det statliga bredbandsstödet, dels med att skapa klarhet/korrekthet i kartläggningar och dels med att kraftsamla inför 2024 års ansökningsomgång. Några regioner nämner också påverkansarbete mot både EU, Regeringen och PTS i olika frågor relaterade till bredbandsutbyggnaden.

Bland övriga fokusområden nämns arbete med samverkan och medfinansiering kring Eruf⁶-projekt, robusta nät och säkerhetsfrågor samt arbete kring drönare och det nedre luftrummet. Några regioner nämner även att arbeta för att öka förståelsen för samhällsnyttorna med digital konnektivitet och hur man förhindrar digitalt utanförskap.

2.3 Regionalt tillväxtarbete och bredbandstrategier

Den aktör som har det regionala utvecklingsansvaret i länet har stor inverkan på bredbandsutbyggnaden, vilket också betonas i regeringens bredbandsstrategi⁷. I det regionala utvecklingsarbetet ingår det strategiska och operativa arbetet med hållbar regional tillväxt, där investeringar i och främjande av bredband kan ingå. I regeringens bredbandsstrategi framhålls också att de regionala bredbandskoordinatorerna har en viktig roll ”för att öka kunskapen och stimulera engagemanget hos kommunerna samt för att skapa ökad samverkan mellan olika aktörer och mellan olika nivåer”.

Regeringens bredbandsstrategi lyfter fram betydelsen av att i regionala strategier eller planer beskriva behovet av fast och trådlöst bredband för regional tillväxt. Snabbt bredband är i de flesta fall en förutsättning för att kunna bedriva och utveckla företagande, inom exempelvis lant- och skogsbruk, besöksnäring och annan tjänste- och serviceverksamhet på landsbygden.

Alla regioner har någon form av styrdokument där bredbandsfrågan hanteras. Vilken typ av styrdokument som regionerna arbetar efter kan se lite olika ut. De flesta regioner har en bredbandsstrategi eller en strategi för digital infrastruktur, några har också eller istället en handlingsplan som ligger direkt under den regionala utvecklingsstrategin. I Stockholms län arbetar man till exempel efter en Landsbygds- och skärgårdsstrategi samt ett tillhörande handlingsprogram där man inkluderar bredbands- och mobiltäckningsfrågorna. I Södermanlands län har man beslutat att ta fram ett inriktningsdokument för digital infrastruktur och i Västerbottens län ska man omarbeta de kommunala bredbandsstrategierna och även inkludera hållbarhet. Strategier och handlingsplaner är oftast framtagna tillsammans med andra aktörer i länet såsom länsstyrelsen, kommunerna och i vissa fall även nätägare och andra relevanta organisationer samt med en utgångspunkt i den nationella bredbandsstrategin från 2016. I de regioner där man har en bredbandsstrategi är

⁶ [Europeiska regionala utvecklingsfonden \(Eruf\)](#)

⁷ Sverige helt uppkopplat 2025 – en bredbandsstrategi - december 2016

denna oftast giltig till och med 2025 och flera län nämner att man inväntar en ny nationell strategi innan arbetet med att ta fram en ny regional strategi och/eller handlingsplan påbörjas.

3. Koordinatorfunktionens bidrag till att nå de nationella bredbandsmålen

Att främja bredbandsutbyggnad på regional nivå bidrar till att uppnå regeringens nationella bredbandsmål. Detta kan ske på många olika sätt och behöver anpassas utifrån de regionala och lokala förutsättningarna. Regionerna bidrar till måluppfyllnad genom att bland annat samverka och samordna aktörer verksamma inom bredbandsområdet både i och utanför länet, anordna informations- och kommunikationsinsatser samt genom att undanröja hinder på regional och lokal nivå. För att säkerställa att det nationella bredbandsstödet riktas till rätt områden bidrar också funktionen med kvalitetssäkring av byggnadsförteckningen samt regionala prioriteringar. I kommande avsnitt redovisas de aktiviteter och det arbete som koordinatorfunktionen bedriver.

3.1 Regional samverkan och samordning

En central del i de regionala bredbandskoordinatorernas uppdrag är att verka för övergripande samordning och samarbete i bredbandsfrågor. De ska också ingå i och vid behov utveckla regionala nätverk för kontinuerligt erfarenhetsutbyte, sprida goda exempel och information till relevanta aktörer i frågor kopplade till bredband.

Ett bevis på den samordning som de regionala bredbandskoordinatorerna hanterar är att de i vissa län även är en kontaktpunkt för media. Flera av bredbandskoordinatorerna intervjuas återkommande i bredbandsfrågor av regional och lokal media.

3.1.1 Samverkan inom länet

Alla regioner har en eller flera etablerade och formaliserade regionala nätverk för bredbandsfrågor och i stort sett i alla regioner är koordinatorfunktionen sammankallande för något av nätverken. I de flesta regioner är koordinatorfunktionen sammankallande för det nätverk dit de kommunala bredbandssamordnarna samt i några fall även länsstyrelsehandläggarna bjuds in. I vissa regioner eller vid vissa tillfällen bjuds även andra aktörer in till dessa möten. I Västra Götalandsregionen bjuds istället representanter för kommunalförbunden in för att representera de 49 kommunerna. På Gotland har man ett nätverk för de många fiberföreningarna. I flera kommuner i Stockholms län är bredbandsfrågan lågt prioriterad p.g.a. att tillgången till

bredband är god. Istället för att hålla ett nätverk för alla kommuner håller den regionala bredbandskoordinatören kontakt och dialog med de aktiva kommunerna individuellt.

I koordinators uppgift att bistå PTS i att sammanställa underlag för beslut om prioriterande byggnader inom de utpekade stödområdena i regionen, är det även tydligt att detta ska ske i samverkan med bland annat länsstyrelsen och kommunerna. I alla regioner har en tät dialog förts med kommunerna både i grupp och enskilt. Kommunerna har fått möjligheten att välja ut, eller ge önskemål, om vilka områden och/eller byggnader de, utifrån egna behov och förutsättningar, vill prioritera för bredbandsutbyggnad med statligt stöd. Samverkan med Länsstyrelsen har skett på lite olika sätt men i en majoritet av länen har man samverkat kring kvalitetssäkringen för att säkerställa att byggnader/områden som har beviljats stöd inom Landsbygdsprogrammet inte ska ingå i byggnadsförteckningen. Flera av Regionerna har haft avstämningar, dialog eller annan samverkan med Länsstyrelsen för att ge dem möjlighet att tycka till om de föreslagna regionala prioriteringarna. I dessa fall har Länsstyrelsen godkänt de prioriteringar som Regionen föreslagit eller valt att inte delta i prioriteringsprocessen. I några fall har intresset för samverkan från länsstyrelsens håll varit lågt.

Samverkan mellan Regionen och Länsstyrelsen sker med olika intensitet och på olika sätt i regionerna, men främst handlar det om dialog kring stöd till bredbandsprojekt i Landsbygdsprogrammet eller som ovan nämnt kring det nationella bredbandsstödet. Länsstyrelserna är i flera län ordinarie deltagare, alternativt inbjudna till att delta, i den bredbandssamverkansgrupp som finns etablerad med kommunerna eller andra nätverk i länet. Det bredbandsfrämjande uppdrag⁸ som gick till Länsstyrelserna under 2023 har ej förnyats och det finns oklarheter kring vilken roll Länsstyrelsen kommer att ha på området och vilka möjligheter det kommer att finnas för att delta i exempelvis samverkansgrupperingar framöver. PTS bedömer att det finns ett intresse hos den stora majoriteten av alla länsstyrelser, men att förutsättningarna nu förändrats. PTS fortsätter att erbjuda bredbandsfrämjande aktiviteter till länsstyrelserna genom att bjuda in till digitala möten. För att främja kontakten mellan Region och Länsstyrelser bjuds även Bredbandskoordinatorerna in till vissa av dessa möten.

Ofta blir den regionala bredbandskoordinatören en kontaktpunkt även för enskilda företagare och privatpersoner i länet. Bredbandskoordinatorerna får bland annat

⁸ I 2023 års regleringsbrev fick Länsstyrelsen ett förtydligat uppdrag avseende bredbandsfrämjande. I rapporten "PTS-ER 2023:1" redovisas PTS uppdrag att följa upp länsstyrelsernas bredbandsfrämjande och där finns även en framåtblick baserad på nya uppdrag.

frågor om mobiltäckning, tillgång till fiber och vilka alternativ som finns när det gäller snabbt bredband.

Andra samverkansgrupper i länen, där koordinatorfunktionen antingen är sammankallande eller deltagare, är exempelvis:

- Samhällsplanering och infrastruktur⁹ där nyckelpersoner i regionen som arbetar med frågor kopplade till samhällsbyggnad och infrastruktur är inbjudna.
- Nätverk för trafikinfrastruktur och strukturbilder¹⁰ där kommuner, Trafikverket och kollektivtrafiken är inbjudna.
- Samhällsbyggarnätverket i Östergötland¹¹ med deltagare från kommuner, Trafikverket och Länsstyrelsen.
- Nätverk för kommunal e-hälsa och välfärdsteknik¹² där socialtjänsten bjuds in
- IT-chefsnätverket där IT-chefer i kommunerna, samt enhetschefer och strateger från regionen ingår¹³.
- Digitaliseringsstrategernas nätverk¹⁴ där ett antal digitaliseringsstrateger samlar sig.
- GREAT¹⁵, vars syfte är att främja bredbandsutbyggnad och en positiv digitalisering för näringslivet i Västsverige.

3.1.2 Samverkan med bredbandsaktörer i länet

Samtliga bredbandskoordinatorer har en aktiv dialog med relevanta bredbandsaktörer i länet, både privata och offentliga, lokala och nationella aktörer. Koordinatoren har tillsammans med aktörerna en kontinuerlig dialog kring utbyggnadsplaner, pågående utbyggnad, svåra områden samt möjliga samarbeten i länet. Ofta kan bredbandskoordinatoren hjälpa till att hitta lösningar i områden där utbyggnaden stannat av eller inte påbörjats. Exempel på detta är när kostnaden för projektet blivit så hög, exempelvis på grund av att för få hushåll har tackat ja till erbjudandet om fast bredbandsuppkoppling, att aktören väljer att dra sig ur. Med bredbandskoordinatorns erfarenhet och kreativitet kan denna låsning ibland lösas sig, då man tillsammans hittar vägar framåt. Mer konkret kan vara att koordinatoren håller informationsmöten tillsammans med aktören och kommunen för att prata om vikten av tillgång till snabbt bredband i framtiden samt att de hjälper till att hitta lösningar för

⁹ Södermanland

¹⁰ Kalmar

¹¹ Östergötland

¹² Örebro

¹³ Värmland

¹⁴ Värmland

¹⁵ [Västra Götaland, great-it.se](https://www.great-it.se)

att utbyggnaden ska kunna realiserats. I Värmland har till exempel flera kommuner gått samman för att garantera aktören en viss anslutningsgrad. Kommunen kan då stödköpa anslutningar till hushåll som väljer att inte ansluta sig till fiber. Kommunen kan sedan använda denna anslutning till kommunens egna tjänster men när/om hushållet vill ha tillgång till andra tjänster via bredbandet framöver får de köpa ut anslutningen.

Även samverkan kring det nationella stödet har skett i alla regioner. Koordinatorfunktionen för dialog med aktörerna som är aktiva i regionen kring prioriterade områden och har uppmuntrat aktörerna att söka stöd för relevanta områden.

I flera regioner finns organiserade samverkansgrupper mellan bredbandsaktörer i länet. I Västerbotten finns "Bredbandssamordnare inom Digitalisering i Västerbotten" där kommunens bredbandssamordnare, stadsnätsrepresentanter och AC-Net deltar. Genom "Bredbandsforum Dalarna" samlas de femton kommunerna, stadsnäten och Länsstyrelsen i Dalarnas län och i "Stadsnätsforum i Norrbotten" samlas IT Norrbotten, Länsstyrelsen, kommunala Stadsnät m.fl.

I Värmland har under året samtliga nätägare involverats i regionens genomförande av Handlingsplan för digital infrastruktur (regionens nya bredbandsstrategi). Aktörerna inkluderas också i dialog, samt informeras, om de olika remissvar och påverkansarbete som regionen arbetar med.

Har man inte formaliserade samverkansgrupper med marknadsaktörer bjuder koordinatorfunktionen gärna in dessa till sina redan etablerade nätverk.

Oavsett om man har etablerade nätverk med marknadsaktörerna eller inte så sker det en löpande dialog via telefon, e-post och möten.

3.1.3 Samverkan och erfarenhetsutbyte utanför länet

Bredbandskoordinatorerna samverkar och utbyter gärna erfarenheter utöver det erfarenhetsutbyte som sker vid det nationella sekretariatets regelbundna koordinatorsträffar. Vanligen sker en sådan utökad samverkan med närliggande län eller län med liknande förutsättningar, några samarbeten är mer formaliserade än andra. Exempel på samverkansområden är gemensamma projekt och studier, finansieringslösningar samt inspel och skrivningar i olika policyfrågor.

I Regionsamverkan Sydsverige¹⁶ (RSS) sker samverkan inom Sveriges sex sydligaste regioner¹⁷ på högsta politiska nivå. Det finns strukturer på både politisk nivå och

¹⁶ [Om Regionsamverkan Sydsverige – Regionsamverkan Sydsverige](#)

¹⁷ Blekinge, Halland, Jönköping, Kalmar, Kronoberg, Skåne

tjänstemannanivå med tillhörande mål, uppdrag och handlingsplan.

Bredbandskoordinatorerna i respektive län utgör en arbetsgrupp inom området bredband som är ett av samarbetsorganets högst prioriterade områden.

Norrlandslänen¹⁸ samverkar i frågor som berör gemensamma utmaningar. Länen har återkommande möten och gör gemensamma insatser genom till exempel inspel och skrivelser i aktuella policyfrågor på den nationella nivån där länen ser ett gemensamt behov av att agera. Vid prioriteringsarbete kopplat till bredbandsstödet ser gruppen även över vilka länsöverskridande behov det kan finnas.

Bredbandskoordinatorerna i Jämtland Härjedalen och Västernorrlands län har regelbundna möten för samverkan kring bland annat Eruf-finansiering. De har även gjort en gemensam upphandling av en nätverksanalys med syftet att ta fram kostnaderna för den återstående utbyggnaden för att nå 2025-målet.

Region Gävleborg driver ett projekt kring uppkoppling på tåg där man samverkar länsöverskridande genom att mäta tågsträckor som går in i Västernorrland, Uppsala och Dalarna.

Regionerna i Mellansverige¹⁹ ingår i en samverkan kring bredbandsstrategiska frågor utifrån ett regionalt perspektiv. Denna samverkan kompletterar den nationella och lokala samverkan som sker inom ramen för regionernas ordinarie arbete med bredbandsinfrastruktur. Tillsammans omfattas 94 kommuner av denna samverkan. Inom ramen för samarbetet har regionerna tillsammans bland annat genomfört en rad gemensamma studier, debattinlägg samt gemensamt besvarat remisser inom bredbandsområdet. De har även genomfört kunskapshöjande insatser, så som webinarier. Gruppen lyfter också att erfarenhetsutbytet i detta nätverk och att stötta varandra i koordinatorsarbetet är oerhört betydelsefullt.

De regionala bredbandskoordinatorerna deltar även i flera nationella samverkansforum, såsom:

- SKR:s träffar där man samlar vissa bredbandskoordinatorer beroende på frågornas karaktär. SKR pratar även om bredbandsfrågor i bland annat nätverket för regionala utvecklingsdirektörer och även där kan bredbandskoordinatorerna ge sina inspel.
- SKR:s drönargrupp där bredbandskoordinatorerna i Gävleborgs och Örebro län är deltagare.
- Flera av de regionala bredbandskoordinatorerna deltar i möten och evenemang arrangerade av exempelvis Byanätsforum, Stadsnätets förening och andra intresseorganisationer.

¹⁸ Västerbotten, Västernorrland, Jämtland Härjedalen, Norrbotten, Gävleborg och Dalarna

¹⁹ Värmland, Örebro, Västmanland, Uppsala, Stockholm, Södermanland och Östergötland

3.1.4 Samverkan med PTS

Enligt erbjudandet till regionerna ska den regionala bredbandskoordinatören samverka med PTS i bredbandsrelaterade frågor samt bistå PTS med underlag för prioriterade byggnader. Ett tätt samarbete har under året skett med PTS, dels inför kvalitetssäkring av byggnadsförteckningen över stödberättigade byggnader framtagna av PTS, dels inför de regionala prioriteringarna. Återkommande avstämningar har ägt rum via det nationella sekretariatets träffar och uppföljning, dialog och samverkan har skett löpande under året. Alla regioner förutom Gotland fick ta del av stödet, men nivå på stödmedel och antal byggnader varierar stort regionerna emellan.

PTS håller även ett CEF-kansli (Connecting europe facility eller översatt till Fonden för ett sammanlänkat Europa) som hanterar stöd inom CEF Digital²⁰. Även här har en god samverkan skett mellan CEF-kansliet och koordinatorfunktionen som fått möjlighet att ta del av information och dialog kring stödet. Flera regioner är också, tillsammans med marknadsaktörer, delaktiga i processen med att söka stöd inom CEF Digital.

PTS ser behovet av att ta vara på den kunskap och erfarenhet som de regionala bredbandskoordinatorerna har. De regionala bredbandskoordinatorerna bjuds därför in till att, på olika sätt, bidra i PTS olika ansvarsområden, exempelvis i genomförandet av regeringsuppdrag. Detta görs bland annat genom workshops på de nationella koordinatorsträffarna, dialog och diskussion inom de mellanregionala nätverken, via samverkansverktyget projectplace eller via enskilda intervjuer och samtal.

Ett uttryck för god samverkan mellan PTS och de regionala bredbandskoordinatorerna är också att flera bredbandskoordinatorer under 2024 har gått Digitalidags²¹ coachutbildning, och därefter bemannat Ring Digitalidag. Regionerna har också aktivt vidarebefordrat och spridit konceptet Digitalidag inom sin organisation och sin region.

3.2 Bredbandsfrämjande arbete

De regionala bredbandskoordinatorerna har i sitt uppdrag att verka främjande för att öka tillgången till effektiva, säkra och robusta elektroniska kommunikationer (bredband) i länet. De ska också hålla sig informerade samt sprida information inom länet om initiativ som är relevanta för uppdraget.

I tidigare avsnitt nämns mer utförligt om vilka samverkansytor och samverkansgrupper som koordinatorfunktionen arbetar tillsammans med inom och

²⁰ [Sök pengar från EU för digital infrastruktur](#)

²¹ [Startsida - Digitalidag - En temadag om framtidens digitala samhälle](#)

utanför länet. Målgrupperna för de bredbandsfrämjande aktiviteterna sker i många fall i dessa, redan etablerade, grupperingar men även med andra grupper i fokus.

3.2.1 Information och kommunikationsinsatser

Att sprida information, hålla utbildningar och anordna kommunikationsinsatser är en stor del av koordinatorfunktionens roll. Genom dessa insatser bidrar de regionala bredbandskoordinatorerna till kunskap om vikten av utbyggnad av snabbt bredband i länet. Genom att höja kunskapen hos politiker, tjänstemän och andra relevanta aktörer kan man även lösa problem och skapa möjligheter till att snabbare nå de nationella bredbandsmålen.

Alla regioner har under året arbetat med någon typ av informations- och kommunikationsinsats. I de redan etablerade samverkansgrupperna inom regionen informerar man om PTS bredbandsstöd och andra aktuella frågor. Information och dialog kring bredbandsstödet sker också tillsammans med bredbandsaktörer, landsbygdsutvecklare, länsstyrelsen och politiker. Koordinatorfunktionen beskriver även att de ofta håller utbildningsinsatser och informationsdragningar om bredbandsläget i länet för både kommun- och regionpolitiker. Fokus kan också vara på områden såsom mobil infrastrukturen, robusthets-, redundans- och säkerhetsfrågor.

Nedan följer några andra exempel på hur regionerna arbetat med information och kommunikation.

Flera län²² har haft kunskapshöjande aktiviteter för att informera om kommande teknikskifte såsom avvecklingen av kopparnätet samt 2G och 3G.

Region Blekinge håller regelbundna presentationer för ledning och politik, bland annat om hur vi möter samhällets behov av tillgång till digital konnektivitet samt vilka samhällsnyttoeffekter en etablerad digital kommunikation kan resultera i.

I både Västra Götalands och Jönköpings län har man tillsammans med bynäsforum hållit informationsmöten med fiberföreningar för att informera om möjligheterna att söka bredbandsstöd men även kring andra aktuella frågor.

Region Gävleborg har informerat/utbildat kring uppkoppling på tåg där man delat med sig av de mätningar de gjort i länet, vad man har dragit för lärdomar och vilka utmaningar och möjligheter de sett. De som deltagit är bland annat Regioner, PTS, SKR, Svensk Kollektivtrafik, tågbolag, Transitio och Trafikverket.

²² Västra Götaland, Gotland, Jämtland Härjedalen, Värmland och Uppsala

Regionerna i Mellansverige²³ har tillsammans tagit fram ett nyhetsbrev med fokus på utredningar och information som stärker kopplingen till digital infrastruktur. Syftet är att nå politiker och högre tjänstepersoner inom kommun, länsstyrelse och andra relevanta organisationer. Ambitionen är att skicka ut detta fyra gånger per år.

3.2.2 Insatser riktade till kommuner

Kommuner har en viktig roll för bredbandsutbyggnaden med ansvar för bland annat samhällsplanering, näringslivs- och landsbygdsutveckling, som markägare och köpare av tjänster samt i vissa fall nätägare och finansiär. En viktig del i de regionala bredbandskoordinatorernas arbete är att stödja och främja kommunernas arbete med bredbandsfrågor.

Som tidigare nämnts så finns det i alla regioner etablerade nätverk där bredbandskoordinatorn träffar kommunernas bredbandssamordnare eller tjänstepersoner med ansvar för bredbandsfrågor. På dessa träffar delar man bland annat erfarenheter med varandra, sprider information och håller utbildningar relevanta för nätverken. Exempel på hur koordinatorfunktionen stöttat kommunerna för att bidra till att uppnå regeringens bredbandsmål följer nedan.

Dalarna har bistått kommunernas bredbandssamordnare (eller motsvarande) samt nätägarna med GIS-stöd och vid behov bearbetning kopplat till bredbandsutbyggnad.

Majoriteten av regionerna nämner också att även de stöttat och/eller bistått kommunerna med kartläggning och analyser kring fast bredband, inte minst i arbetet med det nationella bredbandsstödet. Flera nämner även att de stöttar kommunerna med kartläggning av mobiltäckning samt mobiltäckningsmätningar.

Flera regioner²⁴ nämner att koordinatorfunktionen fått granska eller ge synpunkter på kommunernas översiktsplaner.

I Region Blekinge har man under året föredragit resultatet av den analys av samhällsnyttoeffekter som man genomförde i två kommuner under 2023. I samband med genomförandet erbjöds övriga kommuner ett verktyg för att göra en sådan analys på egen hand.

Region Västerbotten har tillsammans med PTS genomfört en roadtrip bland kommuner i länet för att belysa bredbands- och mobiltäckningsfrågan. Här diskuterades de utmaningar som kommunerna ser kring den digitala infrastrukturen samt digital delaktighet.

²³ Värmland, Örebro, Västmanland, Uppsala, Stockholm, Södermanland och Östergötland

²⁴ Södermanland, Halland, Kalmar, Uppsala, Örebro, Västmanland

Region Norrbotten nämner att koordinatören deltar i ett projekt där de tar fram en digital regional planeringskarta för att bättra samordna planeringen av bredbandsutbyggnaden. De har också finansierat mätutrustning för mobiltäckning som kommunerna nyttjar gratis.

3.2.3 Andra bredbandsfrämjande aktiviteter

I uppföljningen av de regionala bredbandskoordinatorernas verksamhet finns många exempel på hur man kan främja bredbandsutbyggnaden för att bidra till regeringens bredbandsmål, nedan beskrivs några av dessa.

I Blekinge har Bredbandskoordinatören haft en dialog med akademien (Blekinge Tekniska Högskola) om att inkludera digital infrastruktur som en samhällsfunktion i masterprogrammet för Fysisk planering (infrastruktur och hållbarhet).

Region Gävleborg har startat ett projekt där Regionen de kommande fyra år ska mäta mobiluppkopplingen längs väg och järnväg i länet. Under 2024 har de skrivit ihop projektet, förankrat projektidén och involverat andra viktiga aktörer så som mobiloperatörerna, Trafikverket, PTS och tågbolagen. De kommer att mäta signalen utanför buss och tåg samt mäta kundupplevelsen av ett Teamsmöte längs varje sträcka. Därefter följer dialog och samarbete med mobiloperatörer, Trafikverket mfl.

I Region Halland har man påbörjat ett arbete med en behovs- och systemanalys över infrastrukturen för digital konnektivitet. Man har också påbörjat ett arbete med att implementera bredband i fysisk planering genom att koordinatören medverkar i uppdraget med att ta fram en regional fysisk plan.

Region Kronoberg har jobbat med att stärka samarbetet och dialogen med bynåtsforum i syfte att höja medvetenhet och kompetens i länets fiberföreningar.

Koordinatören i Västerbotten har projektlett ett Eruf-finansierat bredbandsprojekt med fokus på Hållbarhet. Detta har även engagerat de kommunala bredbandssamordnarna.

I Västmanland arbetar koordinatören för att bredbandsfrågan ska få stor plats i styrdokument, i kommunernas planarbete och att frågan ska ses som en förutsättning för en hållbar utveckling och inte vara en isolerad fråga.

Då tillgången till mobil infrastruktur prioriteras allt högre har region Södermanland tillsammans med övriga regioner i Mellansverige ansökt och fått beviljat ett treårigt Eruf-projekt som syftar till att stärka de små och medelstora företagens möjlighet till att utnyttja digitaliseringens möjligheter. Fokus i detta projekt är just tillgången till mobil digital infrastruktur. Inom ramen för projektet kommer fysiska mätningar att

göras men företagens idag upplevda tillgång och framtida behov av tillgång kommer också att kartläggas.

Koordinatorfunktionen är oftast den på regionen som tar fram och förankrar svar kring konsultationer, remisser och andra yttranden inom bredbandsområdet.

Mellansverigeregionerna²⁵ tog under 2020 ett initiativ till att utveckla ett regionalt bredbandslyft, en anpassning av det kommunala bredbandslyftet med fokus på regionens roll i bredbandsutbyggnaden. Som ett led i att stötta regionerna och efter ett lyckat genomförande (pilot) av bredbandslyftet i Värmland tog PTS i början av 2023 ett beslut om att ge alla regioner möjligheten att genomgå ett regionalt bredbandslyft. Beslutet togs i samråd med SKR samt efter dialog med de regionala utvecklingsdirektörerna. Under året har arbetet fokuserats på att förbereda och genomföra regionala bredbandslyft i både Uppsala och Örebro län. Inbjudna var både politiker och tjänstemän från Regionen men även från kommunerna i länet.

3.2.4 Regional finansiering

Ett sätt att främja bredbandsutbyggnaden är att tillskjuta regionala medel till bredbandsutbyggnad på regional nivå. I de fall regionen tagit initiativ till en regional lösning för bredbandsutbyggnaden fokuseras koordinatorverksamheten till stor del på dessa projekt.

I flera län har regionen tillfört medel för att stödja bredbandsutbyggnaden i länet i någon form. Västra Götalandsregionen har sedan 2011 ett eget bredbandsstöd där kommunerna kan söka pengar för att bygga ut stamnät till lokala accessnät på landsbygden. Stödet kan sedan 2018 även användas till att finansiera samhällsmaster och redundansförbindelser. 2011 avsatte regionen 150 miljoner kronor och hittills har regionen använt drygt 110 miljoner kronor av dessa medel. Eftersom kommunerna lägger motsvarande summa, har över 220 miljoner kronor tillförts bredbandsutbyggnaden genom detta stöd. Under 2024 avsattes exempelvis 2,7 miljoner kronor till två projekt i Vara kommun.

Även i Skåne har regionen avsatt medel till ett regionalt bredbandsstöd med ett upplägg likt Västra Götalands. Regionen har tillsammans med kommunernas medfinansiering tilldelat marknaden 120 miljoner kronor under perioden 2022–2024.

I Region Halland är intresset för frågan hos politiken fortsatt stort. Med anledning av det finns det ytterligare avsatta budgeterade medel för att stötta bredbandsutbyggnaden och för att öka tillgången till effektiva, robusta och säkra elektroniska kommunikationer i länet. Det är dock ännu inte fastställt hur dessa medel

²⁵ Värmland, Örebro, Västmanland, Östergötland, Södermanland, Uppsala och Stockholm.

ska användas men de kommer inte att användas för stöd till bredbandsutbyggnad i traditionell mening.

Region Kalmar har satt upp ett stöd med en struktur likt det nationella stödet men med en tydlig marknadsdialog som metod för framtagande av stödansökningar. Bredbandsutbyggnaden inkluderar även fiber till mast för trådlösa nät. Under 2022 genomförde Regionen en utlysning och beslutade om regional finansiering av bredbandsutbyggnad om ca 48 mnkr. Under 2024 har tidigare beslutade projekt återlämnat medel och nya beslut om utbyggnadsprojekt gjorts. Den regionala finansieringsmodellen förväntas avslutas 2027.

I de regioner²⁶ där det finns möjlighet att finansiera bredband inom regionalfonderna, Eruf, har alla avsatt medel för medfinansiering till nya bredbandsprojekt under 2024. I Norrbotten har dessutom regionala utvecklingsmedel avsatts för mobiltäckningsutbyggnad i fjällvärlden.

Region Värmland diskuterar att avsätta egna medel för digital infrastruktur, eventuellt med någon form av kommunal medfinansiering. Under 2025 ska en utredning och analys starta gällande vilka behov och handlingsalternativ som finns kring ett regionalt engagemang i finansieringen av den fortsatta utbyggnaden. Bredbandskoordinatören nämner att huvudorsaken till utredningen är att det statliga bredbandsstödet inte möter Värmlands behov.

3.3 Kartläggning av bredbandssituationen i länet

Kartläggning av den aktuella bredbandssituationen i länet är en utgångspunkt och förutsättning för det regionala bredbandsarbetet och för att hitta lösningar för de byggnader som saknar snabbt bredband idag. Med information om befintliga nätägare i området, nätens sträckning och nodernas placering i förhållande till de byggnader som saknar bredband är det möjligt att identifiera de mest kostnadseffektiva lösningarna för återstående fastigheter.

Kartläggning är en viktig del av uppdraget och i enkäterna lyfts ofta att uppdaterade och korrekta kartläggningar ger stora möjligheter till bättre planering och samordning av bredbandsutbyggnad på regional nivå.

3.3.1 Kartläggning av fast bredbandsinfrastruktur

Alla regioner hade under 2024 någon typ av kartläggning av den fasta infrastrukturen i länet. Däremot skiljer sig detaljnivån mellan regionerna en hel del och är ofta

²⁶ Västernorrland, Jämtland Härjedalen, Västerbotten och Norrbotten

beroende av om bredbandskoordinatoren själv har kompetens inom GIS eller om man inom regionen har egna GIS-resurser.

Några exempel på kartläggningar/analyser som görs i regionerna är:

- tillgång till befintlig bredbandsinfrastruktur
- planerad utbyggnad av fast infrastruktur
- kartläggningar om var det saknas infrastruktur
- kartläggning av vilka områden eller byggnader olika stöd är beviljade i
- kartläggning av områden i behov av utbyggnad och/eller stöd.

Ett exempel på hur Regionerna arbetar finns i Stockholm, där man tagit fram ett kartverktyg för att underlätta kommunikationen kring bredbandsstödet för kommunala bredbandssamordnare, politiker och allmänheten. Ett annat exempel kommer från Blekinge där de har en egenutvecklad metod för marknadsanalys och simulering av utbyggnadsbehov. I denna tar de fram avstånd till schakt och förläggningskostnader utifrån bland annat markbeskaffenhet.

Genom PTS bredbandsstöd bjuds alla regioner in till att kvalitetssäkra den byggnadsförteckning, dvs. de byggnader som är berättigade till stöd, som myndigheten tar fram. I och med detta erbjudande har koordinatorfunktionen möjlighet att granska uppgifterna i byggnadsförteckningen för att antingen lägga till byggnader som borde vara stödberättigade eller ta bort byggnader som exempelvis redan har, har närhet till, eller inom kort kommer att få tillgång till fast infrastruktur. Regionen har en mycket god lokalkännedom och kan under rätt förutsättningar via kvalitetssäkringen bidra till en korrekt byggnadsförteckning.

3.3.2 Kartläggning av mobil infrastruktur

Förutsättningarna för att ha en uppdaterad kartläggning över det mobila nätet ser olika ut i länen. I några län kompletterar regionen PTS mobiltäckningskartläggning med egna mobiltäckningsmätningar, operatörernas täckningskartor samt lokalkännedom. Operatörernas mobiltäckningskartor stämmer dock inte alltid överens med verkligheten enligt koordinatörerna, och underliggande data är inte enkelt att få tillgång till i bearbetningsbar form.

Flera län nämner att för att kunna göra en bättre kartläggning, skulle en väg kunna vara att få tillgång till PTS mobiltäckningsdata per operatör. Denna information kan PTS idag inte lämna ut, på grund av bland annat bevakningssekretess. Regionerna anser att sekretessen kan hanteras inom regionen och att arbetet skulle kunna ske mer effektivt med tillgång till mer detaljerade data.

Några goda exempel som kan nämnas är att man i flera län²⁷ gör kontinuerliga mätningar av mobiltäckningen och i några län²⁸ även mätningar av tillgången till mobiltäckning på tåg. I Västra Götaland utgår regionen från operatörernas täckningskartor och kompletterar med uppgifter från kommunerna och andra som har bra lokalkännedom.

Ett annat gott exempel kommer från Värmland där man gör analyser genom att komplettera mobiltäckningskartläggningen med att köpa data från Bredbandskollen²⁹ som är en tjänst som internetstiftelsen tillhandahåller.

Örebro län har under 2024 fokuserat på att undersöka förutsättningarna för autonoma fordon i Örebro läns luftrum. Data samlas in för att kunna göra en bedömning om den digitala infrastrukturen kan stödja planerad användning av autonoma fordon.

3.3.3 Förutsättningar för kartläggningsarbetet

I denna, men även tidigare, uppföljningar pekar koordinatorfunktionerna på utmaningar i arbetet med att kartlägga den nuvarande bredbandssituationen. De utmaningar som betonats är främst brist på kompetens, resurser och verktyg för att använda kartsystem (GIS) i kartläggningsarbetet, inaktuella och i vissa fall felaktiga uppgifter om bredbandstillgången på lokal nivå och framförallt behovet av mer detaljerad data kring bredbandsutbyggnad och mobiltäckning. Endast några få län nämner att de har rätt förutsättningar för att göra den kartläggning som de har behov av.

Flera län nämner kvalitetsbrister i kartläggningen på grund av att nätägare lämnar in felaktiga uppgifter till PTS när myndigheten inhämtar uppgifter till Mobil- och bredbandskartläggningen (MTBBK). De kommenterar att det kan finnas olika orsaker till dessa felaktigheter. Det kan vara medvetet eller omedvetet, på grund av okunskap eller ointresse eller av konkurrenshämmande skäl. Oavsett varför uppgifterna är felaktiga är det av stor vikt att rätta till dem då det exempelvis kan leda till att bredbandsstöd allokeras till byggnader som inte är stödberättigade och att stödmedel därigenom går förlorade. Eller så kan byggnader som skulle behöva stöd stå utan på grund av att en aktör rapporterat in att de har för avsikt att bygga ut bredband där de egentligen inte har sådana planer. Om regionerna får ta del av detaljerade data från PTS kan koordinatorfunktionen vara behjälplig i att rätta till dessa brister genom att påpeka felaktigheter till PTS samt föra en dialog med nättaktören.

²⁷ Norrbotten, Jämtland Härjedalen, Gävleborg och Blekinge

²⁸ Gävleborg, Blekinge och Jämtland Härjedalen

²⁹ [Bredbandskollen](#)

Några exempel på den data som koordinatorserna efterfrågar och som skulle underlätta arbetet är:

- Data över vilka nätägare som har rapporterat in anslutningar till specifika byggnader för att lättare främja efteranslutningar och underlätta arbetet med kvalitetssäkring i PTS bredbandsstöd.
- Data över framtida utbyggnad, även detta för att underlätta arbetet med kvalitetssäkring.
- Data över täckning och kapacitet i mobilnäten per operatör bland annat för att konstruktivt kunna föra en diskussion kring fortsatt utbyggnad.
- Aktiva internetabonnemang och mobilt bredband för att bl.a. analysera och arbeta främjande med ökad anslutningsgrad och användningsgrad av fast bredband.

Flera regioner vittnar om att GIS-resurserna i regionerna är för få och man kan inte få den hjälp som behövs. Några regioner tar extern hjälp när det krävs, men den kontinuerliga kartläggningen blir ändå lidande. En annan faktor är tillgång till data där man nämner utmaningar med att få tillgång till kartor och annan data från bland annat Lantmäteriet och SCB. 13³⁰ av regionerna är med i geodatasamverkan vilket innebär att de har tillgång till bland annat fastighetsregistret och kartor utan någon extra kostnad. Regioner som inte är med i geodatasamverkan köper vid behov in data men det har hittills varit en budgetfråga och fler ser fram emot att nu under 2025 få ta del av öppna data från Lantmäteriet utan kostnad³¹.

För att analysera och bearbeta kartläggningsdata är användning av kartverktyg såsom GIS ett viktigt hjälpmedel. Med denna bakgrund erbjuds koordinatorserna ett anpassat dataunderlag från PTS bredbandskartläggning som inte förutsätter att organisationen har tillgång till fastighetsdata för hantering i kartverktyg. För att bredbandskoordinatorerna ska kunna arbeta med dataunderlaget har det nationella sekretariatet även erbjudit regionerna en utbildning i det kostnadsfria kartverktyget QGIS vid två tillfällen (2017 och 2021).

3.4 Deltagande i det nationella nätverket

Vid åtta tillfällen har det nationella sekretariatet arrangerat nätverksträffar för de regionala bredbandskoordinatorerna varav två av träffarna har arrangerats som fysiska tvådagarsmöten. På de regelbundna nätverksträffarna har relevanta aktörer,

³⁰ Blekinge, Dalarna, Gotland, Halland, Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Skåne, Stockholm, Värmland, Västmanland, Västra Götaland, Östergötland

³¹ Efter EU-kommissionens beslut om ett tillägg till Öppna data-direktivet kommer regionerna kunna ta del av denna data utan kostnad senast den 1:a februari 2025. Läs mer: [Lantmäteriets arbete mot Öppna data i full gång | Lantmäteriet \(lantmateriet.se\)](#)

myndigheter och intresseorganisationer bjudits in. Uppslutningen bland koordinatorerna har varit mycket god och i stort sett alla län är representerade vid varje möte med undantag om det krockar med någon annan prioriterad aktivitet. I största möjliga mån erbjuds även att delta på distans. Regeringskansliet har också deltagit på ett flertal möten, dels för att lyssna in men även för att dela information om vad som är på gång hos dem. Mötenas främsta syften är erfarenhetsutbyte, dialog, kompetensutveckling och att sprida goda exempel.

Utöver de fysiska mötena har sekretariatet under året även bjudit in till digitala möten vid sex tillfällen. Här har aktuella ämnen diskuterats internt i gruppen eller med olika externa aktörer som deltagit. Det har också varit ett bra sätt att på kort varsel ta vara på möjligheten att lyfta aktuella frågeställningar inom koordinatorsgruppen.

Exempel på det som avhandlats på 2024 års möten:

- Presentation av Gigabitutredningen.
- Information kring PTS arbete med IPV-6.
- Information och presentation kring PTS robusthetsmedel.
- Under året återkommande information och dialog med PTS kring det nationella bredbandsstödet.
- Presentation om EU-kommissionens vitbok av Regeringskansliet.
- Presentation och återkoppling från PTS turné i Västerbotten.
- Studiebesök på Ericsson Imagine Studios.
- Presentation av Nordity Fiber.
- Presentation och dialog med Open Infra.
- Tema tågäckning med inledande presentationer av PTS och Trafikverket samt efterföljande presentationer och dialog med följande aktörer:
 - Svensk Kollektivtrafik
 - SJ
 - Telia
 - Tre
 - N4M
 - SKR
- Presentation om PTS uppföljning av regeringens bredbandsstrategi.
- Information kring PTS årliga insamling av data inför MTBBK³².
- Presentation av PTS årliga bredbandskartläggning.
- Gemensamt möte med Länsstyrelserna kring tillståndshantering.
- Återkommande presentation av Bredbandsforums arbetssätt och arbete med fokusområde "Bredband för hållbarhet" och "Efteranslutningar för konnektivitet".

³² Mobil- och bredbandskartläggningen

- Presentation av Digitalidags³³ verksamhet.
- Digital utbildning kallad ”Allmän utbildning i krisberedskap” har erbjudits alla regionala bredbandskoordinatorer.